

E se detrei ori in septembra: Mercuri-a,
Vieneri-a si Duminica, candu o colă in-
triga, candu numai diumetate, adeca după
momentulu impregiurărilor.

Prețul de prenumeratii:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " "
" patrariu	2 " "
pentru Romani-a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " "
" patrariu	4 " "

Invitare de prenumeratii

la
ALBINA

Cu 1 aprilie st. v. incepem alu II patrariu de anu, deci deschidem prenumeratii noue.

Prețul de prenumeratii pent. Austri'a
pre unu anu intregu 8 fl. v. a.

" 1/2 de anu 4 fl. v. a.

" 1/4 " 2 fl. v. a.

pentru Romani'a si strainetate

pre unu anu intregu 16 fl. v. a.

" 1/2 de anu 8 fl. v. a.

" 1/4 " 4 fl. v. a.

Inmultindu-ni-se prenumerantii, peste numerul la care ne acceptam, ni-au trecut tot eșemplarile din jan. si fauru a. c. Deci pentru lunele aceste nu se mai potu primi abonamente neci se poate satisface reclamarilor. De la 1 martiu a. c. tiparim eșemplarie mai multe, si prin urmare de la acestu terminu potu primi si prenumeratii si a satisface reclamarilor.

Redactiunea.

Viena 19 mart./1 aprilie 1869.

Decursulu alegerilor ne occupa neincestatu, si cu totu dreptulu, caci este bine ca natiunea se cunoscă cari faptori facu poterea ce-i castigara triumfulu in multe cercuri electorale, si se mai cunoscă cari sunt bubele ce-i pregatira caderea in cercurile amestecate? Dupa ce vom dobandi unu respunsu chiaru la aceste intrebări, ne vom sci orientă de spre portarea ce trebuie se ni-o inaugărămu pentru venitoriu. Pentru cuventulu acesta am credutu că este bine se facem locu catu mai multu corespondintelor in asta materia, cu preferintia celor'a din Banatu, unde agitatiunile fur mai potentiate, dar vom veni si la cercurile din Ungaria, de unde repórtele ni sunt asisdere a mana si-si ascépta publicarea.

Bunul cetitoriu va fi constatatul dejă cu bucuria din repórtele de pana acum'a, că in cercurile in cari invins part'a natiunala, a fostu invingere onorabila, eluptata numai cu medilöce onorabile. Asisdere va fi constatatul că in tot'e cercurile in cari am cadiutu, caderea nostra (cu exceptiunea alor döue cercuri) a fostu mai onorabila de catu invingerea contrarilor nostri. Ca se ne pronunciām mai lamurit, aducem unu exemplu: Fagetulu. Cetiti si ve veti convinge că unu omu de morala si de caracteru seriosu, va primi d'o mii de ori mai bucuros o cadere onorabila cum fu a partitei natiunale, de catu o invingere... cum fu a deachistilor din acelui cercu.

Se tienemu socota de resultatul imbucuratoriu alu acestoru constatari, caci densulu marturisesc pentru potere de viétia a natiunei. Se ne radierăm pe acesta potere, destinata a ne trece invingatori peste vîfările ce ne ascépta.

Diseramu că numai in döue cercuri caderea nostra n'a potutu fi onorabila: la Ciacova si la Becichereculu micu. Acum inse, Becicherecului micu i se dă ocasiune a se reabilită, caci va avé o alegere nouă, fiindu că Vucovics, pe care l'alesese de alegatu, a primitu mandatul din acelui cercu.

Gorove ministrulu negotiatoriei unguresci, carele in Pesta a cadiutu o cadere atatu de eclatanta, spéra (vedi corespund. din Bec.) se fie alesu in cerculu Becichericului micu.

Stepanitorii adeca presupunendu că frati nostri din Boc, cari n'au pututu precepe interesele natiunali, nu precepu neci o desclinire de partita, si daca de unadi alésera pe stangaciul Vucovics, acum vor alege pe deákistulu Gorove. Ieri cu stang'a, adi cu deakistii, adeca pururea cu ceia ce-i mena la urna ca pe o turma necuventatoră. Oare se poate atata neconsecintia, fora a se blamă alegatorii? Nu, deci alegatori romani, dati de mintiuna pe cei ce ve incarcă cu asemenea presupunerii insultatorie. Aretati că voi nu poteti primi de bunu pe acel'a, care neci ungurilor si ovreilor din Pesta nu li-a trebuitu.

Romanii Transilvaniei asisdere si continua politic'a loru natiunala cu tota seriositate si constant'a. Unu telegramu din Sibiu spune că ministeriulu ungurescu a curmatu activitatea comitetului natiunala ce s'a instituitu acolo in urmarea decisiunilor de la Mereurea. Inse acésta n'are se ne aduca in confusione caci natiunea cunoscă dejá calea ce trebuie s'o iee. Dovéda despre acésta sunt romanii din Uniadóra (vedi coresp. din Deva) de la cari ungurii nu potura scôte de catu numai 4 voturi. Sunt vrednici de fratii loru din Naseudu, de la cari in döue cercuri ungurii nu potura scôte mai multu de trei voturi, era diurnalele unguresci se intrăba: ce este de facutu, caci cu acele voturi nu poate fi nimene alesu deputatu, de orice se ceru celu putienu 10 pentru a fi candidatu de deputatu?

Preetii romani Popescu si Cosma, ce precum ni-au spusu telegramulu din Clusiu — fusera inchisi in temniti'a comitatului, s'au eliberatu dupa ce (precum scrie „P. Napló“) s'au spelatu de suspiuinea d'a fi agitat in contra alegerilor.

Va se dica: o simpla *suspiuine* de agitare intre marginile legali, i-a dusu pe preotii romani la temniti'a comitatului, pre candu unu solgabireu deakistu, treccendu peste agitatiune si ajungendu la terorisare, l'a batutu pre unu alegatoriu 25 de bate (vedi „Hazank“ nr. 23) pentru că acesta cuteszase a strigă se traesca candidatulu stangei, si totusi n'am cettituanca cumca solgabireulu ar fi datu in judecata. Vom reveni la obiectulu acesta.

Portarea ministeriului ungurescu fatia cu partitele si deselinitu fatia cu noi romanii.

Viéti'a constitutiunala, precum o vedem in Anglia, Belgu scl si precum o intielege stadiulu actualu alu progresului sciintielor politice, — pretinde ca guvernulu se fie parlamentariu, adeca se fie nascutu din sinulu parlamentului.

Se presupune că popórale din tiéra, trimitiendu in parlamentu (dieta) pe barbatii cei mai de incredere, si-ar fi alesu pe cei mai luminati, si prin urmare pe cei mai capaci d'a guvernă tiér'a.

Si fiindu că in parlamentu deputati se grupéza dupa partite, urmează a döua presupunere (carea asisdere e numai fietiune politica-constitutiunala) că partit'a carea este in majoritate, reprezinta parere majoritatei popóralor din tiéra, presenta inteligint'a cea mai mare, si deci cea mai capace d'a guvernă.

In virtutea acestoru presupunerii, monarculu constitutiunalu chiama la guvern (ministeriu) pe barbatii de incredere din partit'a ce forma majoritatea camerei, acestia compunu ministeriulu, carele de comunu pôrta numele mini-

strului-presiedinte, asiè d. e. „ministeriulu contelui Andrassy;“ ori pôrta numerole partitei din care a esit, asiè d. e. „ministeriulu deákistu.“ Candu inse majoritatea nu e bine marcata, adeca candu cele latte partite anca sunt tari, atunci barbatulu pe care monarculu l'a insarcinatu cu formarea ministeriului (adeca presiedintele ministeriului) cérca a-si capătă colegi si pre la cele latte partite, ca astfelu se fie tota representate in guvern, tota se-lu sprinchesca, si se nu causeze tierii neliniscire prin escrierea de alegeri noue de ablegati, din cari poate că totu n'ar reesi o majoritate bine marcata. Unu asemene ministeriu, in care tota partitele au cate unu barbatu de alu loru, pôrta numele presiedintelui ori se numesce „ministeriu esitu din coalitiune,“ fiindu că l'au nascutu o coalitiune a partitelor.

Inse, ori-cum s'ar nasce unu ministeriu, trebuie se scie că delocu ce a intrat in funtiune, nu mai e partita, ci *guvern*. Elu aduce in guvernul principale politice ce le marturisă casă partita, dar n'are se aduca totodata si spiri-tulu (manierile, inimicitele, persecutiunile) de partita. Repetim: *nu mai e partita, ci guvern*. Acésta sentintia se ni-o intiparim bine in minte, caci e un'a din garantiele principali ale constitutiunismului.

Fora de acésta garantia, nu mai existe desclinire esentiala intre constitutiunismulu parlamentariu si intre absolutismulu oligarhicu; caci desclinirea ar fi numai formală, adeca: oligarhii absolutili, fora de scirea tierii navalescu a supr'a ei ca s'o exploateze in folosulu loru, pre candu unu guvernul parlamentariu partisanu navalesc a exploata, in folosulu partitei, cu scirea tierii si dupa indeplinirea formalitatilor parlamentare cele impreunate cu spese. Va se dica: totu exploatare, la oligarhii absolutili casă la guvernulu constitutiunalu dar partisanu.

Pentru a incunjură veri ce umbra de exploatare a tierii in folosulu partitei sale proprie, guvernulu tienendu socota de principale sale politice, nu intreprinde neci o schimbare in organismulu statului de catu numai ceea ce este neapăratu necesaria pentru efectuarea acelor principie. Partita din care a esit guvernulu, lu sprinchesce pentru că i-a efectuitu principiale, era de la cele latte partite guvernulu cérca se stórca respectu prin loialitatea sa, prin sentiuul de umanitate si de dreptate, prin frupetele sudorilor pentru fericirea popóralor. Astu-felu lucra unu guvernul parlamentariu, despre care apoi dice majoritatea in parlamentu: lu sprinchesca că e alu meu! — era cele latte partite dicu: desí nu ni placu principalele lui politice, dar este dreptu, este urmanu si stradutori de merita se-lu respectămu; la tota intimplarea e unu guvern suferibilu.

Ore asiè se pôrta guvernulu ungurescu? Tocm'a intru tota asiè nu, dovédă alegerele dietali indeplinite sub influintiarile teribile ale oficialilor.

Luat'a guvernulu parte la aceste influintari, séu nu? Daca a luat'a parte, este vinovatul de pecatu in contra constitutiunei caci n'a lasatu cetatenilor libertatea voitiei. Daca guvernulu n'a luat'a parte (si acésta credintia ni-o citoam) desí influintiarile s'au comis in numele lui, atunci e vinovatul de ne-capacitate, caci n'a fostu capace d'a opri abusurile acelea cu influintari. Adeca in ambele casuri, guvernulu nu e speciatu, fiindu că au fostu influintari, si fi-

Prenumeratii se facuta toti dd. corespun-dinti a-i nostri, si d'adreptul la Redactiune **Josefstadt, Langegasse Nr. 43**, unde suntu a se adresă si corespondintele, ceprivesc Redactiunea, administratiunescu spe-ditur acate vorbi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anume nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatii de interesu privat — se responde cate 7 or. de linie repetitiv se facu cu pretiu scadutu. Prețul timbrului este 30 cent. pent. una data, se antcipa.

indu că detorint'a lui era a nu permite influintiarile.

Pentru cuventulu acesta, chiar si cateva diurnale dualistice marturisesc că desí deákistii au invinsu cu numerulu, moralmente inse au cadiutu.

Preste totu, guvernulu ungurescu, in locu d'a indeplină fapte cari se-lu indreptătesca a speră sprinjulu tuturor natiunilor si partitelor din tiéra, in locu d'a se basă pe tiéra intrăga, densulu tiene socota numai de membrii partitei sale. Pentru a satură fomea cea mare de oficie, ce au acesti membri, guvernulu alunga din posturi pe toti amplioata cati nu facu orbisul politic'a lui. Tacendu despre altii, si vorbindu numai despre romani, ni aducem a minte că s'au lipsit de posturile loru barbatii din ramul administrativ si juridicu, s'au lipsit pentru motive politice, desí administratiunea si justitia n'are d'a face cu politic'a deákistilor, adeca cu institutiunea delegatiunei acestor'a.

Delegatiunea! acésta e culmea politicei deákiste, si de acésta grigescu dejá trei ministerie. Totusi guvernulu a cre-diutu — dàmu cu socotela — că atata grige nu e de ajunsu, ci o mai inmultit ingagindu pre toti oficialii.

Cei ce nu vor a se ingagiá, sunt miscati din posturile loru. Asiè vedi-ramu că s'a intemplatu lui Macleariu, Gaetanu, era acum se intempla lui Babesiu. Acest'a, fiindu jude la tabula reg. n'avă nemica d'a face in oficiu cu politic'a, caci dreptatea nu e neci deákista neci tiszaișta. Dar ce li pésa deákistilor de asta ratiune? ei vor, a loru e voi'a si imperat'a.

Acésta inse — precum am mai spus la ocasiunea destituirilor din Transilvania — n'are se ne supere caci, cu catu barbatii nostri natiunali vor fi mai liberi de ocupatiuni de prin oficie, cu atata vor poté lucra mai multu intru interesulu causei natiunale romanesci.

Cerculu Bega San' Giorgiu, martiu.

(Alegerea ablegatului dietalu.) In 22 martiu 1869 s'a tenu la noi alegerea de deputatu dietalu, ce vi-o descriu. —

Adunandu-se poporulu la loculu menit, intre cele mai frenetic si strigari se audiă numerole fostilor candidati a nume: Daniel Ernest, Urban Gyula ambii proprietari mari si de partit'a deákiana, si Lazar Gruescu român si de partit'a natiunala a nostra.

La 10 ore, demanéti'a presidele comisiunei electorală facu cunoscutu poporului adunat, că Maiestatea Sa, s'a induratu a conchiamă diet'a pe 20 aprilie a. c., deci aviséza pe totu concetatiénulu, ca, de are dreptu, se voteze in ordru bunu, si dupa ordinea prescrisa.

Numai-de-catu se incepù votarea si dura pana la 3 ore demanéti'a.

Se fi vediutu invapaiarea contrarilor, se fi vediutu semnele cele ce le schimbau la audirea strigarii numelui stimatului nostru deputatu Lazar Gruescu — te-ai fi mirat!

Inse semnele si schimbarile acestea le poteai observa numai la intielegint'a magiara, caci poporul de rondu, dupa cum se va vedea mai la vale, a votat pentru candidatulu nostru Lazar Gruescu. —

In totu cerculu alegatoriu au fostu conscriși 2943 de insi, din acestia au votat 1950 dintre cari 998 a votat pentru candidatulu nostru Lazar Gruescu, 662 pentru Daniel Ernest si 290 pentru Urbán Gyula; de dupa na-tionalitatii au votat pentru Gruescu:

Romani	648
Serbi	150
Magiari	92

asiu-dara Laz. Gruescu cu 46 voturi castigandu mai multu de catu ambii contra-candidati, atunci demanetia 'si-a primitu din manile presidului credentialului. —

Bucuria poporului romanu din acestu cercu — potendu reesi cu candidatulu loru — nu se poate descrie, si diu'a urmatore o serba.

Aci se enarezu si instrumentele atragatorie, cari le-au folositu contracandidatii magiari, spre seducerea si atragerea poporului nostru romanu in partea loru.

Urban Gyula la ospetari'ea cea mare din San' Georgiu a ferte in 7, dicu siepte caldari mari papricasiulu celu vestit ungurescu, a fostu totu acolo spre dispositiune vinu, bere si alte spirituose, si tote acestea se nimicira prin serbi din San' Georgiu, haiducii si miliarii cari erau ca asistenti pentru sustinerea pacii.

Asemenea si Daniel Ernest s'a ingrigitu de unelte, si le-a si mancatu si beutu; inse spre ascurarea ulterioara a stomacului partitei sale a mai adusu inca la San' Georgiu 4 adeca: Patru boi si 12 (duoa spre diece) acove de vinu, cu cari emoluminte nepotendu reesi, le transporta catra casa la Elemiru.

Intre mancatorii acestia se vedea ici cole si romani, dar de cei ce nu aveau votu. Poporulu curat romanu care avea votu, mandandu-si panea cea uscata din straitia, se alipi de standardulu natiunalu si ascepta finea votarii. —

Dupa incheierea votarii se numerara voturile a loru 3 candidati, resultatulu fu prenumai susu se vede, ce intielegendu poporulu romanu, intre saltari si urari alerga la d. Lazaru Gruescu, si aredicandu-lu pe umeri fu portatu pe susu $\frac{1}{4}$ de ora. Alesulu li multumiu pentru increderea asiediata in elu.

Se mai caracterisezu si pe preotii rom. cat. Duoi din acestia cu poteri unite lucrau a seduce si corumpe poporulu din partea candidatului nostru, informandu-lu ca se tienu cu candidatulu guvernamentalu Daniel Ernest, ca acesta va lucra pentru fericirea poporului, era Lazaru Gruescu ca liberalu voiesce a frange intregitatea patriei, si voiesce a rescolala poporulu romanu contra magiarilor. Inse poporulu inspiratu de sant'a lui chiamare, nu se dede amagitu, si vota pentru candidatulu romanu.

N. M.

Din cottulu **Torontalu**, martiu 1869.*)

(*Alegerea de ablegatu in San' Georgiu.*) Alegatorii inscrisi erau 2600 intre cari romani 700 din 4 comune, adeca: Ecica romana, Jancabidu, Toraculu micu si Toraculu mare, era 1900 erau de diferite nationalitatii, adeca: Magiari, Germani, Serbi, Bogari si Slovaci. Preotimea romana a lucratu intr'unu cugetu, recomandandu poporenilor sei pe Lazaru Gruescu, ceea ce poporenii au salutat, cu bucuria si entusiasmu, dura numerulu celu triplu alu neromanilor luandu-lu in consideratiune, putina sperantia am avutu de reesire.

Pe la 9 ore demanetia apropiandu-se alegatorii romani din comunele Toraculu mare si micu cu preotimea Toracului micu in frunte si cu steguri nationale, de loculu alegatoriu San' Georgiu, spre cea mai mare suprindere se vediura intimpinati si salutati de o parte de Magiari, Germani si Serbi cu flamureloru nationale, si dupa salutare se sarutara, si incepura a strigat: Eljen, jivio Gruescu, si se traiasca Gruescu. Aci cu ochii plini de lacrimi de bucuria vediuramu adeverat' fratie intre popora de diferite nationalitatii, cari se intreccau, cine se-lu porte pe candidatul mai antai pe mani, apoi sub sunetulu musicei a-jungendu la loculu de votare, esu Presedintele comisiunei d. Bielek, spuse poporului scopulu, si vediudu mai multe partide, le provoca ca fie carea se-si propuna pe aspirantele seu. Erau 3 partide, anume doue deachiste, — era a treia pentru ablegatulu nostru in strinsulu intielesu nationalu d. Lazaru Gruescu.

Spre ascurarea pacii s'a adusu de la Becichereculu mare vre una suta de ostasi, sub conduceerea unui candidat. Ostasii si veri 20

*) Aceasta corespondinta intregescce cea din cerculu S. Giorgiu carea o publicam intraga venindu-ne mai tempuriu, era din acesta sterseram celea ce se gaseste dej in corespondinta prima. Red.

persecutori erau postati intre partide, si incepdu-se votarea la 10 ore, durata pana la 3 ore dupa mijdiul noptii cu resultatul cunoscute.

Noi romani ni potem gratulá pentru norocos'a reesire a lui Gruescu, unu barbatu tineru si solidu, dsa ca subjude prin nepetalu seu caracteru si-a castigatu unu renume bunu, nu numai la romani ci si la straini, doveda ca pe langa voturile connationalilor sei, a mai castigatu de la neromanii 389 de voturi, ceea ce credem, ca nici intr'unu cercu alegatoriu nu s'a intemplatu, ba inca spre nenocircerea nostra, unde romanii sunt in majoritate, vediuramu reesindu strainii pe cont'a romaniloru.

Strainii au unelelitiu. La atata inversiune veni unu oficiantu dominialu, catu disse judeului din San' Giorgiu — germanu de natione — „Nu te rusinedi a dă votulu teu unui atare omu?“ (adeca lui Gruescu,) la ce respunse umanulu jude: „Nici-decatu.“

La cele doua partide deachiste s'a mancatu si beutu, dar partid'a lui Gruescu stă in celu mai bunu rondu, in pace, flamendi, setosi si cantau cantari nationale si occasionale.

Am auditu pe d. capitanu dicendu: „se invieti natiunile asi-numite culte de la poporulu romanu moralu si statonnicia, ca sta tota diu'a flamendu si setosu, si nu lacomesce la mancari si beuturi spre a-si vinde convingerea sa.“ Totu acesta a repetit' si d. jude primariu Rakoczi naintea comisiunei.

Inca ceva caracteristicu: d. capitanu esindu in desera naintea romaniloru alegatorii deodata lu redicara pe mani strigandu: „se traiasca Majestatea Sa Imperatulu! Se traiasca d. capitanu si ostasii! se traiasca ablegatulu nostru d. Gruescu!“ — D. capitanu era suprinsu de atata afabilitate si imbratisare din partea romaniloru, si li impartii tote sugarile cate le avea la densulu, era romanii le primira incredintiandu-se ca nu sunt sugarii deakiste.

In fine se uram cu totii: Se traiesca ablegatulu nostru Lazaru Gruescu!

Mai multi alegatorii.

Fagetu in 20 martiu 1869 n.

Onorate Domnule Redactoru! In legatura cu corespondintele cele dejă publicate in „Albina“ din Fagetu, Ti mai comunicam si decursulu actului alegorii de ablegatu dietalui din cerculu de alegere alu Fagetului, care s'a tienutu in 18 martiu a. c. in opidulu Fagetu.

Facendum o scurta reprivire la trecutulu istoricu a suferintelor natiunei romane, carea in patria sa avitica a fostu tractata ca elota si abi'e acum si-potu recastigá in catva terenu liberu de a-si exercia dreptulu ce-i compete, adeca: de a-si candida in totu loculu, pre undu-pote, cate unu barbatu de unu principiu cu partid'a nationala, carea s'a staveritu dupa programa in conferint'a nationale din Temisiora, si asi si noi din cerculu de alegere alu Fagetului, primindu de alu nostru programulu mentionatei conferintie, in 5 martiu a. c. am candidat de ablegatu pentru cerculu nostru pe ilustrulu Domnul Victoru Mocioni, in urmarea carei impregiurari era o insufletire generala in alegatorii romani pentru candidatulu nationalu. —

Dara indata dupa finirea conferintiei tie-nute aici, si a candidarii barbatul nationalu, ca la comanda incepura toti oficiantii gubernamentali fara destingere a cortesie pentru d. Maniu, candidatul deakistu magiaru, ba ce mai multu si jidanii se facura cortesi, si cu totii esundara intregulu cercu de alegere, intrebuintandu totu felul de coruptiuni, beuturi amenintiandu alegatorilor, ca cari tinu cu Mocioni, sunt rebeli, caci Mocioni voiesce revolutiune in tiéra etc. si eu o astu-feliu de ne-rusinare pledau, casu candu acestea ar fi lucheruri, pentru densii, legali si de omenia, si pentru partid'a pre carea o reprezenta.

Era nainte de alegere cu 3 dile, sosi si d. Maniu in Fagetu, incortelandu-se la dlu jude Antonescu, romanu, si indata incepua a face visita la toti jidanii — si la pseudo-magiari, la maestrii germani si venetici, era dnii oficiantii gubernamentali de la finantie de la oficiulu silvanu, oficialii de securitate si de drumu, plecara cu toti si tote prin comune seducandu poporulu alegatoriu, parte prin amenintiari, parte prin maltratari si parte prin beuturi. —

Mai tote cancelariele erau deserte, in catu avendu cineva causa de procesu nu mai afia pre nime, asi jurasorulu Milosiu de 6 septamani n'o deschis ușa cancelarei din cauza cortesitului.

Din partea judeului supremu Antonescu s'a datu aspra porunca judiloru comunali, ca toti se tienu cu Maniu (? Red.) si dimpreuna si alegatorii din comunitati. — Caci dicea DSA, ca si slujbasii trebuie se tienu cu Maniu, bagséma la comand'a de sus! — Era jurasorulu Milosiu n'a mai inceputu cu excursiunile diu'a si noptea, umblandu din comuna in comuna amenintiandu, maltratandu si inchidiendu alegatorii, cari erau din partea nationala, precum a facutu in Gladna romana — era pre acela cari dupa tractarile amintite i-a cascigatu in partea lui Maniu, indata i-a pusu in forspaturi si dandu-le beutura i-a trasu la alegere in Fagetu, dar sub paz'a panduriloru ca se nu pota trece in partid'a nationala.

Totu astfelui de pasuri s'a luat si din partea judeului cercului Cosiva, Pausu, carele cu jurasorulu seu Jacobu Stoic'a romanu din comuna in comuna mergendu, si ne mai avendu panduri de asistenti, au luat finantiu cu sine, facendu asemene scandale prin comunele romane cu alegatorii, si dandu aspra porunca judiloru comunali ca se tienu dimpreuna cu alegatorii cu Maniu. Era jurasorulu Jacobu Stoik'a spre laud'a sa ca romanu, s'a postat $\frac{1}{2}$ de mila in indepartare de la Fagetu, cuprindandu drumurile, cari curg spre Fagetu, unde intempiandu pre alegatorii, li amenintiaca daca nu tinu cu Maniu, nu li iertatu a merge la Fagetu, ci se se rentorca a casa, avendu cu sine totu de odata si unii panduri si unu oficiantu silvanu cu gornici. — Betii alegatorii cati au potutu scapá peste paduri au fugit la partid'a nationala, altii in se fricosi de a-ali se intempla ceva cam 200 de individi, fura opriti si sub paza adusu pana la loculu alegorii, si indata ocoliti de panduri, jidani si finanti, ca se nu pota trece la partid'a nationala.

Era portarea judeului cercualu de pe Muresiu, Szivosi si a jurasorului seu Muntenu romanu a datu testimoniu celu mai eclatantu de volnicia caci cu comisiariulu de securitate si panduri au adunat alegatorii in comun'a Birchisius, unde dupa amenintari si arestari, pe cei de partid'a nationala i-au alungat a casa, era celor'a cari au tienutu in urm'a maltratatorilor cu Maniu, i-au ospetatu cu beuturi, si asi tota noptea i-au tienutu, candu in reversatulu dioriloru, punendu-i in trasuri mai multe de 50 i-au adusu cu hodnog'a si panduri la Fagetu. Aci voindu multi a trece la partid'a nationala, nu li fu iertatu, caci erau incungiurati de notari, jidani, arendatori, panduri etc. si asi ii menau ca pe vite pana la loculu alegorii. Unde betii crestini nostri erau juriu impregiuriu incungiurati, ca se nu desertedie in partid'a nationala; pe unu jude comunulu betranu l'au luat jidani de chici si spescandalu publicu l'au trasu in castr'a magiara, era pe juratulu comunulu din Bunea, maiestrulu de drumu Sedanu dupa maltratari l'au inchis, si abi'e in diu'a urmatoria l'au eliberat.

Partid'a nationala intregindu-se, cam pe 8 ore, din cauza ca parte fiindu prin comune maltratata, parte impedeata, si venindu pedestru alegatorii, caci nu li s'a iertatu a veni cu coici, era la numeru mai mare de catu cea contraria, si avea 30 de flamure nationale romane, si curata numai din preoti, invetiatori si alegatorii romani — carea insufla spaima in contrari, cari erau jidani, magiari, germani, slovaci, diasi de la fabrica din Tomesci, nisces unguri din comun'a Bunea si jidui cercualu, notarii, jidui comunali ex officio si betii crestini venati prin feliu de feliu de apucaturi degradatorie, stă gat'a apoi la votare, carea era se se faca sub ceriulu liberu, de ora ce timpulu era favoritoru; dura vediudu-se contrarii in minoritate, mai astara unu medilociu spre a ne pota despoia si aci de voturi, si a face abusuri, ordină dlu jude primariu Antonescu, ca votisarea se se intempele intru incapabile cele desierte ale unei case erariale, ca aci intru indepartare de 20 de pasi se intrepe o pote, in cercu, de unde in ambitu se stea, si de aci se responda cui voiesce a dă votulu, apoi in giurulu votisantiloru se grupau oficiantii gubernamentali, silvani, etc. si insufla ca se votedie cu Maniu. Partid'a nationala a avutu majoritatea voturiloru pana la medie, candu vediudu contrarii, incepura a provocat pe protojudele Antonescu, si adunandu-se in cortelulu lui cu Maniu la olalta, au tinutu con-

ferintia, dupa carea incepura oficiantii cu totii agitarile pe fatia. — Aceste si alte multe s'a facutu, dura si protestari au urmatu din partea partidei nationale la presidulu alegerii, dlu Canonico Nagy, dar dsa se espresă ca in totu locul se intempla astu-feliu de cortesii, si totusi conducatorilor partidei nationale, nu li era iertat a stă pintre alegatorii candu intrau la votare, ci numai oficiantilor gubernamentali, ca se pota insufla respectu bietilor alegatorii, cari erau si aci maltratati din partea panduriloru, era prin jurasorulu Muntenu inspaimantati, carele se nfatisase in larfa cu trei ochi, pre care dieu de lu intelniu chiar Gur'a satului, nu-lu cunoscă; caci jocă rolă de baiatii, candu cască gur'a catra cei ceintrau se votedie, dicendu-le: „tine cu Maniu, ca te ie dracul..“ —

Deci in modulu amintit, si prin intrebuintarea celor mai infernale mediloci devinsera pe partid'a nationala desuptă cu barbaria pentru cauza natiunei; si asi din 1880 de voturi castigara deachistii pentru candidatulu gubernialu 744 de voturi; partid'a nationala indepartandu-se intre strigari de „se traiesca Mocioni“ de la loculu alegorii in cee mai mare linisice si prin o cuventare plina de spiritu national din partea Reverendissimului Domnul protopopu Atanasiu Ioanoviciu insfletita, caci invingerca e totu in partea partidei nationale, pentru ca d. Maniu s'a potutu insusi convinge, ca deputatul esitu din alegerea acesta, nu se poate considera ca alesu din partea romaniloru, caci voturile prime sunt numai de la straini, si nu de la intelectuali si poporulu romanu, carele dupa ce si va culege datele despre abusurile facute va si protesta la dieta in contra alegorii fortate; si se se scie ca partid'a nationala totu deun'a va fi consecinta principielor adoptate, candidandu de ablegatu pentru cerculu Fagetului pe ilustrulu barbatu D. Victoru Mocioni, caci intresulu natiunei facia cu impregiurările prezinte astu-feliu pretindu, ca arestandu lumei ca nu suntem indestulati — si ca nu suntem de o credintia cu acele creaturi servile si pareri nocturne, cari nu mai la comand'a altor' la lucra, era nu la vocea natiunei.

In fine potem se-ti amintim sinceru, On. Dle Redactoru, cumca impregiurarea acesta, a fostu pentru noi o scăda forte buna adeca de esperiintia, caci astazi nu mai suntem insielati in persoanele cari stau la putere, de a nu le cunoscă, cumca cari sunt devotate causi nationale si cari sunt mascate. Si caderea partidei nationale cu candidatulu seu numai ampliatilor romanii se poate impunita, dar noi totu nu desperam. Dumnedieu cu noi si cu san'a causa romanescă.

Mai multi.

San' Nicolaulu-Mare, 25 mart.

(Caleatori'a dloru V. Babesiu, Dr. Aleandru si Dr. Eugeniu Mocioni prin cerculu nostru; si alegerea dlu Babesiu de deputat). Ilustrulu nostru barbatu nationalu si candidatulu cercului acestuia dlu V. Babesiu, la repetitile nostre rogari binevoi a promite, ca ni va cerceta cerculu nostru electoralu, si pentru scopulu acesta defipse diu'a de 20 martiu. Scirea acesta pre imbucuratotia se raspandu cu iutime prin totu cerculu, si numai decatu se incepura pregatirile necesare pentru intimpinarea demna de ilustrulu nostru șope; si bucuria nostra se potenti, candu inteliseram ca vine insocit de bravul anteluptatoru national dlu Dr. Aleandru Mocioni, si frate-seu dlu Dr. Eugeniu Mocioni, cari ca nisice angeri privighetori in sociesci pretotindene pre Mentorele lor. Intimpinarea a fostu grandiosa si unica in felul seu. Banderiu de 500 de calareti si 203 de trasuri esira naintea ilustriloru nostri șope, speti aproape de comun'a Trübswetter. Pe la 2 ore sosira barbatii nostri multu doriti si dupa o bineventare pre cordiala, se porni era intregulu ductu imposante in cea mai frumosă ordine intre sunetele musicii si urarile entuziastice de „jivio“ si „se traiasca Babesiu si Mocioni“ spre comun'a nostra. Aci bubuitul trésurilor vestira sosiroa iubitorilor șope, si o multime nenumarabila de popor de tota plăs'a si colorea inundă stradele principale, pe unde avea se trăca ductulu atatu de imposante. Entuziasmulu Romaniloru si al Serbilor nu se poate descrie; inse cu atat'a mai mare era superarea strainilor, cari profetau, din

intimpinarea acésta, caderea loru propria. Pe la 4 ore descalecara ilustri nostri șpeti in cortelulu pré acomodatu a dlu Alessandru Kodits, éra multimea immensa se asiedia in piata naintea cortelului, si intre urarile entuziasstice de „jivio“ si „se traésca Babesiu“, apără bravul nostru candidat la ferestre, si dupa ce se staveri liniscea, incepù a vorbi multimei cu inascut'a-i prudintia intr'unu stilu populariu despre insemenetatea alegerii, si despre solidaritatea Romanilor cu Serbii. Curiositatea atrasse forte multi straini, si marele nostru barbatu respins cu indignatiune insinuarile strainilor, casí cum noi Romanii si Serbii am vre revolutiune si am urí natiunile conlucitóre; nu dorim alta de catu dreptate, si pentru acésta ne luptam. Dupa aceste vorbiri rostite in 4 limbi, si intrerupte de cele mai frenetic „jivio“ si „se traésca Babesiu“, multimea se indeparta in cea mai mare ordine; éra la dlu Kodits urmà unu prandiu splendidu, la care partecipara preotii, judii comunali si altii. Toastele erau pré nimerite. Sér'a conductu imposante in onórea stimatiloru nostri șpeti. Cu ocaziunea acésta lu salutara pre iubitulu nostru candidat dlu preotu gr. cat. Telescu romanesc, éra dlu Knez-sevits serbesce, la cari vorbiri pré nimerite resupuse candidatulu nostru cu indatinat'a-i maniera intielépta. Abiè se fini scen'a acésta pré interesanta, si numai decatu urmà alt'a totu atatu de fericitoria. Dlu Telescu felicità in numele serbilor si a Romanilor pe ilustri frati Alessandru si Eugeniu Mocioni, si aredicandu meritele acestei familie stimate de intrég'a natiune romana, li multiam pentru că ne-au onoratu cu presint'a loru pré stimata, la ce resupuse dlu Dr. Alessandru Mocioni cu cunoscut'a-i elocintia, si limbagiu elegantu. In vorbirea acésta meduosa, accentu principiulu solidaritatii, si egal'a indreptatire, si respinse calumniele si insinuationile infernali ale strainilor, că noi am nisu la impartirea statului, si la revolutiune. Regretam din anima, că neavendu stenografi nu potem reproduce acésta vorbire, elocinta casí tóte vorbirile dlu Dr. Alessandru Mocioni. Impresiunea a fostu grandiosa, multimea incantata. In 21 m. adeca domineca asistara șpetii cu totii la celebrarea servitului divinu; éra dupa prandiu caletorira prin comunei Saravale, Igrisiu si San' Petru Serbescu. Intimpinare erau pretotindene grandiöse, si insufletite. Saravaleni (Rom. si Serbi) au petrecut șpetii nostri din comun'a nostra cu 40 de trasure si 100 de calareti pana la Saravale; aci intre salve de tunuri si intre urarile frenetic ale poporului coadunat s'a urcatu candidatulu nostru pré mésa sub ceriulu liberu naintaa besericei si-a vorbitu; de aci s'a pornit duetulu inmarit u Igrisenii spre Igrisiu, si d'acì spre Sam' Petru Serb. Insufletirea nu se pote descrié.

Inse déca aceste intimpinari au fostu interesante si imbucuratore, d'o mii de ori a fostu mai interesantu resultatulu alegerii. Diu'a de 22 martiu va fi pururea memorabila pentru Torontalulu nostru; pentru că in diu'a aceea s'a alesu pentru prima data unu deputatu de partid'a nationala independinte, si pentru prim'a data deputatu romanu in cerculu nostru. Cine cunoscce jurstarile din cerculu acest'a, opintirile si intrigele contrarilor nostri, acel'a abié a mai potutu sperá reesirea unui deputatu nationalu, dar principiulu maretii si suntu alu solidaritatei intemeiate intre aceste doue natiuni sorori din suferintele seculare, a nemicu tóte opintirile si intrigele, si astadi suntu mandri, că avemu de deputatu pe bravul barbatu a natiunei nostre pe dlu V. Babesiu. Nu voiu se descriu in detaliu decursulu alegerii, pentru că suntu pré multiamiti cu resultatulu. Votarea s'a inceputu la 10 ore, si a durat pana la 12 noptea, candu apoi audianu publicandu-se, că dlu V. Babesiu s'a alesu de deputatu pentru cerculu San' Nicolaului Mare cu 835 voturi contra lui Rónay Iános, care a avut 761 de voturi. Entusiasmul era mare intre Romanii si Serbi; o deputatiune invită pe candidatulu nationalu a-si primi credentialulu, carle infatisandu-se intre poporu, multimea l'intimpinà cu „jivio“ si „se traésca“ frenetic, si primindu credentialulu, poporulu lu portă pe bratii pana la cortelulu seu, unde apoi multiamindu poporului pentru incredere si constanti'a-i admirabilu, i dise nopte buna. Poporul se indeparta in cea mai frumosa ordine. Ce e mai caracteristicu si totdeodata pré instructivu pentru noi, magiarii, suabii si jidanii foră de osebire de partide —

votara cu totii pentru stangaciulu Rónay — numai ca se nu reesa unu nemagiaru; dar totu indaru, că calculul nostru erá pré securu. Preotimea nostra — fora deosebire de confesiune si de natiunalitate — in frunte cu barbatii de incredere Rvrendissimii dd. Protopopu G. Nikolits si V. Grozescu a desvoltat o aptivitate si o energie admirabila, nu altcum si judii nostri comunali. Zelulu si energi'a preotimei nostre de aici le recomandam celor'a din Cara-siu si Temisiú.

Se traésca deputatulu nostru nationale V. Babesiu.

Se traésca ilustr'a familia Mocioniana!!!
Censorinu.

Temisióra, 13/25 martiu 1869.

(*) (Alegările de ablegati in cerculu Temisiórei.) Din tóte partile locuite de romani, ni sosesesci rimbuitu-putinu imbucuratore, — despre resultatulu alegerii deputatilor, numai cerculu nostru — cu 180.000 de romani — nu se pote laudá, de catu numai cu unu uniculu deputatu natiunalu, — in persón'a bravului natiunalistu d. Georgiu Mocioni, carele fu alesu in contra preotului cat. Billmann si a renumitului deákistu Rácz Athanász,

Causele neresirii candidatiloru nostri natiuniali in cele latte cercuri elect. (Recasiu, Ciacov'a si Rittberg) sunt urmatòriele;

a) ne fiindu noi representati in comitetul cottsensu in proportiune cuvintiósua la constituirea comisiunei centrale si a comisiunilor conserciotóre, magiarii si magiaronii numai pe atari romani i-au primitu, despre cari erau convinsi, că séu nu potu laá parte activa, séu că sunt cu sufletu si trupu de partit'a loru.

b) Alegatorii romani, — despre cari numai se presupunea că nu vor fi pentru candidatulu guvernamentalu (deákistu) — fura amagiti mai antau prin antist'a comunala ca se nu mérga la inscriere, dupa aceea, daca unii mai resoluti si priceputi totusi se duceau ca se se inscria, aici ii intempiná comisiunea cu restit'a si cu cele mai negiobie grobianitati, apoi ii mai batjocuri, in fine eclei mai mare parti i denegi calitatea de alegatori, din cari cause apoi o multime de alegatori nici mai indresni a merge la inscriere.

c) Comisiunea centrala nu numisi că n'a luat in consideratiune pe reclamaptii cei in estu modu terorisat in respinsi, ci ca se devina partit'a deákista si majoritate — a mai stersu, si inca cu sutele din cei inscrisi.

d) In cercurile elect. (Moravitia, Ciacova) unde nici cu aceste medilóce neloiale nli-a succesi a reduce numerulu alegatorilor romani la minoritate: acolo au sumutiatu cate pre unu — romanu de cei mari — in gura, ca se amagésca pre bietii romani si se-i desbine.

e) In diu'a alegerii mai toti amplioati cottsensu fura tramisi de „cortesi“ prin tóte locurile de alegere, pe candu pre romanii si serbii inteligenți, cari incuragiau poporulu, si lu capacitate despre insemenetatea actului de alegere, ii escortau dintre poporu cu panduri, persecutori si cu militia.

Am fi partiali daca tota vin'a am aruncá-o pe contrarii nostri. Nu, pentru că densii sunt cu multu mai putini si mai slabii de catu se li atribuimt atata onore, că numai densii ni-ar fi stricatu, nu, căci pre noi mai reu neam ruinatu: noi insine. Candu odata protopopii nostri, unii lasandu-si a astupá gur'a cate cu o cruciulita pe peptu, ér'altii pescarindu dupa ceva-si asemenea, n'au facutu nici macar unu pasiu pentru prosperarea caiseloru nostre natiuniali, ma lucrandu unii chiar in contra acestor'a: atunci se caimaci si cate unu preotu séu dascalu, pentru 800 fl., 200 fl. séu si pentru mai putinu parescese poporulu si interesele lui adeverate si se face machina órba contrariloru nostri! Astfelu vedi că cutare preotu astadi lucra pentru unu candidat, mane pentru altulu, ér' in diu'a alegerii si-vinde turma celui alu treilea! De aceea contrariori nostri, dupa ce ne-au esplotat, ridu de neinteligerea nostra, si ne batjocurescu prin organele loru.

Din cere. elect. Becichereculu micu
in martiu 1869.

(Gorove ministrulu cerca mandat la noi.) Onoratulu publicu cunoscce (din colo-

nele acestui pré stimatu diurnal) resultatulu alegerilor de deputati in cerculu nostru. Cunoscce si aceea că in cerc. elect. Becichereculu micu, cum si cum-nu, se alése prin achiamatiune de deputatu Vukovits. Acesta in se fiindu si in Bacica alesu, se lati fam'a că nu va primi mandatul cercului nostru. Acésta era tocmai binevenita dlu Ormos, carle indata si oferă candidatur'a cercului nostru vacantu dlu ministru Gorove, care avu nenorocirea a cadé, desí ministru — si cadiu chiar intr'unu suburbii a resedintei ministeriale, a caruia representante fuse la dict'a trecuta, dar carele aci alése pe publicistulu M. Jokai de partit'a stanga. Dlu Ormos nu intardia a pune tóte petrile in miscare, pentru a ascurá reesirea ministrului ce-si perdu incredere fostilor sei alegatori, si fiindu că in cerculu nostru se afla unu numru frumosielu si de alegatori romani, ca si pretotindenea, incredintă si aici pre faimosulu Rácz Athanász a seduce pre romani, si a-i castigá in partea dlu ministru Gorove. Rácz e unu omu forte zelosu (unde e vorb'a a lucrá in contr'a intereselor nòstre natiuniali) densulu numai-decatu ascultă de stepanulu seu, si cită mai multi fruntasi romani din Mehala, si incercă a-i capacitate pentru Gorove. Romanii nostri in se cunoscendu principiile cele malitióse ale dlu Racz, si luandu in consideratiune, că d. Racz pan'acum pururea totu in partea contrariloru nostri a lueratu, si prin urmare că densulu numai usurpa numele de romanu, dar intr'adeveru e celu mai incarnat contrariu alu caiseloru nòstre natiuniali, nemica nu i-a credutu, ci cu atat'a mai atenti s'a facutu, si acum se padieseu de elu ca de... —

Acésta dsa numai decatu a observat, si indata a si curmatu incercarile din partea sa, dar le-a incredintatu — dlu protopopu si membru alu comitetului centralu natiunalu din Temisióra, adeca revsmului Dreghiciu. Dlu Dreghiciu apoi (desí la alegerile trecute, n'a lucratu neci catu e negru sub unghia pontr'u reesirea vre unui candidat natiunalu) nu se sfii a citá la sine pe preotii respectivi din cerculu nostru, si a li recomandá, ca se tienă cu partit'a guvernului — adeca cu Gorove. — Dieu ast'a n'am acceptat'o de la dlu Dreghiciu! Noi scim că densulu e decoratu, si am fostu de fatia candu i-s-a datu decoratiunea; n'am auditu in se a-i se fi spusu, că pe viitoru nu-i se mai permite a fi romanu, neci că ar fi opritu a lucrá pentru fericirea turmei sale, ma din contra, ni se pare a se fi amintit, că tocmai pentru aptivitatea de pan'atunci, — in chipu de recunoștința — i se dede acea decoratiune. De ce dar acésta abatere de la calea cea buna pe carea a secerat atate merite, catu si regimulu i le-a recunoscetu? Pentru ce tocmai acum a lucrá in contra intereselor natiuniali, candu poporulu se mandriá cu dsa? Acestea sunt niscese intrebari, la cari am dorit respunsu de la d. protopopu Dreghiciu spre multiamirea nòstra, pentru că altcum nu ni potem splicá indiferentismulu dsale fatia cu causele natiuniale, dar mai vertosu cu alegerea deputatiloru natiuniali, si zelos'a lui aptivitate de acum in favórea contrariloru nostri.

Au nu scie dlu Dreghiciu că in cerculu nostru (vediendu noi că nu potem reesi cu unu candidat natiunalu) s'a alesu prin achiamatiune Vukovits opositiunalulu? Cum pote dara dlu Dreghiciu pretinde ca noi acum deodata se ne aruncam in bratiele deákistiloru, si noi se spelam si se reabilitam creditulu candidatiloru loru celor cadiuti? Au n'ar fi acest'a atestatulu celu mai eclatantu despre neprincipere si mogicía din partea nòstra, candu noi (urmandu svatulu dlu Dreghiciu) astadi am dă incredere nostra unui deákistu, pre carea o dederam ieri unui opusentului?

Féreșa-ne Dumnedieu de astfelu de svatitorii nesocotiti cari vor se ne impinga la neconsecintia si paupertate politica!

Deva (in Transilvania) 22 martiu 1869.

Astadi se incepù in Deva alegerea unui deputatu pentru diet'a pestana. Se infatisiara si romani pentru a vedé curgerile cele minunate, nu in se spre a laá parte la alegeri. Au fostu in se unii dintre romani fortati pentru a laá parte la alegeri, ba au avutu insarcinari aspre a votá pentru contele Cunu Gothard. Cei mai slabii de angheru in numru de 4 insi votara, éra cei mai multi dintre romani, in fat'a comisiunei parte alésera pe

Ddieu, parte pe Imperatulu de deputati, astfelu vediendu ungurii că cu romanii nu potu face nemica, incepura a-si versá veninulu a-supr'a unor preoti, si agitandu niscese glóte vrura a atacá pe preotulu romanescu Vasiliu Popescu din Almasiu, acel'a in se, ca omu nascutu in Tiéra lui Monumarotu, apucă una pragina de luntre a mana si se sciu aperá de intréga glóta ungurilor, trecendu ap'a de cea parte. Cei 4 insi cari au fostu votati, sub pretestu că nu au votat, fusera bine batuti, si acum'a au inceputu solgabirale pe multi tintre tineri si dintre preoti a-i supune la protocole pentru ce nu au voită a votá, astfelu preotulu Luca Boteanu din Giógiu este chiamat nainte si se amenintă pedepsa pentru că nu a votat cu contele Cunu. Ne miram multu cum mai potu ave locu atate faradelegi pe fatia? Aveti bunetate, domnule redactoru, a dă locu acestorui sire in pretiuitulu dvóstra diurnal se ne mangaiam celu putinu cu a-căa că scie lumea, de órace de dreptate inca suntemu de parte.

I. B.

Buteni, 28 martiu.

(Monumentu eroulei Buteanu.) Lucru cunoscetu este natiunei cumca osamintele unui barbatu renomitu a densei sunt astrucate in tîrmulu Crisiului-Albu langa puntea din Josasielu unde altu semnu nu este de catu trunchiul putredu a Salcei pe care a suferit martiriu pentru iubirea natiunei sale in 1849 lun'a iuliu, fiindu spenjuratu perfidamente prin faimosulu revolutionariu Hatvany dupa pactulu cunoscetu a lui Dragosiu care insusi avu finit tragic dar totu odata meritat. Veti fi sciindu din analale de atunci, că barbatulu despre care vorbescu este Ioanu Buteanu, uitatu de tota lumea romana intru atata, in catu pana in di de adi in decursulu alor 20 de ani nimenui nu i-a venit a minte că barbatul cu o crucifix de lemn se fia semnificatu loculu fericitului, ci zace uitatu ca unu osenit si facatoriu de rele. Juru că starea acésta trista, cu atata e mai batatoria la ochi, cu catu in locu totu-de-un'a au fostu pretura si anca diregatori totu-de-un'a au fostu romani si mare parte contimpurani fericitului; afara de acă bravii romani din Zarandu de cate ori vinu si mergu totu-de-un'a trecu pe malul din colo si pe acă-si punte a Josasielului, si nu i-a venit aminte nimenui barem din iubirea crestinesca a pune o crucifix.

Intristatul de nepesarea acésta desí nu de multu sum in partie acestea, dar a dese ori amblându la locul menit in lucrurile mele advocationale, m'am incumetatu a cerculá una subscriptiune spre scopulu menit in trei fii natiuniei, nutritu de sperant'a cumca in securt timpu va se adunu un'a sumulita de vre-o 200 fl. v. a. cu care apoi se-i potu aredită fericitului unu monumentu modestu, avendu in tota intemplarea a da socotela in publicu despre tóte.

La inceputu si adeca pana in 5 februarie mergea lucrul bine căci in scurtu timpu am incassat 38 fl. 30 cr. v. a.; atunci in se intemplandu-me in Aradu unde in cate-va minute primii mai diumetate din sum'a menita, me rogă M. O. Domnu protopreotu Ioanu Barcianu care insusi contribu 5 fl. v. a. se-i predau cöl'a subscriptionala pentru că avendu a merge la Temisióra pe 7 feb. la adunarea nationala, are sperantia cumca mi va poté trame in scurtu timpu o suma insemnata impreuna cu cöl'a subscriptionala. De atunci totu acceptu, si neci nu s'a adausu sumei menite nemic'a, neci cöl'a nu o mai capetu indereptu: de aici isvoresce cumca specialmente nu potu dă socotela adeca nu potu anumi pre Domnii contribuenti, neci sumele date desí a-si fi dorit acésta cu atata mai vertosu, pentru că la acésta am fostu provocat atunci de locu prin Dni contribuenti: dar tocmai se nu fi fostu provocat, se intielegea de sine cumca despre banii publicului publicamente se se faca socotela. Deci in privint'a acésta me rogă de M. O. D. Ioanu Barcianu in interesulu publicitatei aiba bunetate a-mi tramite cöl'a subscriptionala in tota intemplarea, fie fostu rezultatul ori nu.

Totu in timpul menit, in Aradu mi-au promis bravii romani din Siria, cari atunci n'au contribuitu, cumca in timpu seurtu cerculantu alta cöl'a spre scopulu menit, mi vor tramite, celu pucinu, un'a suma de 40 fl. v. a. si credut in barbat'a Domnici loru si adi că vor fi ómeni de parola; sciu eu pré bine cumca

asemenea suma nu se poate coadună usioru d'in pungele bietilor romani, dar totușii mereu mereu, și totușii nu me lasă speranța. — Se fie dă!

De cumva înse pana la pascile noastre n'ar incurge sum'a dorita, său dôra n'ar incurge mai multu de catu chiar sum'a menita, cu libertatea Domnilor contribuenti de pana a cum voiu face totușii catu voiu poté, si adeca cu Italianii lueratori in pétra de aici, in lun'a lui maiu voiu pasă la acordu, dar locul acelu santu for' de semnu nu-lu voiu lasă neci in u'nă intemplare.

Am se mai insemnă cumea primindu sum'a menita, insufletit de succesulu dorit, m'am intorsu la D. pretore de Jososielu Vasiliu Paguba (care anca au contribuit) cu rogarea se aiba bunatate a constată prin șmejnii betrani cari au fostu de facia la scen'a infiorătore, punctualninte loculu. La inceputu mi-a promis cu tota cordialitatea si m'a tienutu in suspensu pana mai de unadi, candu comparindu la densulu d'impreuna cu maiestrulu dusu de aici in spesele mele, mi-a denegatu acea bunetate promisa; bagséma s'au intorsu machin'a lumei anapoda si pe dosu. Am avutu norocu cu D. notariu din Iosasiu Iosifu Stanescu care fiindu de facia, au primis a supra-si sarcin'a constatarii accurate a locului; impregiurarea acăstă pentru acc'a e momentosă pentru că maiestrulu numai dupa ace'a ar poté acordă, fiindu că loculu respectivu numai atunci cade pe uscatu, candu fluviulu este in statulu normalu, era candu este in statulu abnormu, atunci monumentulu aredicandu ar fi cu totulu in Crisiu, prin urmare precum piedestalulu său fundamentalu, asă totușii monumentalulu pana in nivele tiermurilor asi ar debuș tocmu ca durabiluse contrastee elementului, precum si ghiație ce cu ocaziunea desghiatarii in masse mari mena ap'a si ancarapepe. Spunendu maiestrului impregiura rea acăstă, luctură rationabiluera că nepotendu setocmă casa cu mine, debuișe mergemu in facia locului ca baremi si pana atunci circiter privindu loculu se se scie orient'a, unde ajungendu, am pasit u precum spuseiu.

In urma mai am se amintescu cumea la inceputul colectarii m'am intorsu si pe la domnii unguri, dar ce se vedi si se audi? in tote locurile am fostu respinsu cu furia si injurari cuvenite si acceptate de la marinimositatea domnisoru Sale, luandu afara unicul casu care strimtoritu intre romani, nu potu scapă si dandu 1 fl. v. a. a. insemnatu se pastrădriu anonimitatea pentru domnia Sa.

Deci, de cumva pana la pascile noastre vor avea bunetate fii natușei a contribui spre scopulu acestă, aiba bunetate a tramite franco ofertele la subscrișulu in orasulu Buteni (cotulu Aradului) si io voiu d'a socotela punctualu minte despre totu crucierul si despre tote cele facute in privint'a acăstă — mai tardu nu primiscesc de la nimene neci 1 crucieru. Prisointă va fi predată asociatiunei pentru cultura poporului romanu in Aradu, său cum va dispune on. publicu contributoriu.

Dionisiu Pascutiu m. p. advacatu.

Protocolul Siedintiei V (ordinarie)

tinute din partea direcțiunei Asociatiunei naționale aradane, pentru cultură poporului romanu, in Aradu, 25 martiu 1869.

de fatia au fostu:

Presedinte: Mirone Romanulu directorul secundariu.

Membri: Lazaru Ionescu fiscalu, Emanuilu Missiciu perceptoriu, Ione Popoviciu Dessénu, Demetru Bonciu si Ione Goldisicu esactoriu.

Notariu: Petru Petroviciu.

51. Presedintele directorului secundariu Dlu Mirone Romanu face cunoșteu: că fiindu alesu de deputatu dietalui, si afara de acăstă avendu inca si alte misiuni importante a carora realizare lu impedacea pentru unu timpu mai indelungat de la presedintă direcțiunale, se arăta lipsa de a se face provisie cu alegerea unui supliment alu directoratului in sensulu § 40 din regulamentul casei — pe timpul absentiei Dnici Sale — respective pana la situirea adunare generala. —

Determinat:

Pentru suplinirea directoratului —

conformu § 40 alu regulamentului casei — se alege cu unanimitate comembrulu directiunei Ioane P. Dessénu de directoriu secundariu substitutu, avendu de a se ingrijige viitoru pentru toate afacerile directoratului, — pana la venitorea adunare generale.

52. Presedintele directoriu secundariu — cu privire la determinatiunile adunarei generale sustinute — face propunere: ca pentru eternisarea memoriei reposatului Georgiu Popa fostului comite supremu al comitatului Aradu, — membru fundatoru si vice-presedinte alu asociatiunei, — se se tienă parastasul indatinat.

Determinat:

Propunerea presidiala se primisce, si pentru tienerea parastasului in biserică catedrala gr.-or. din Aradu se desigă terminu de sambata in două septemani, adeca in 10 aprilie nou, a. c. la 10 ore nainte de medieadi, fiindu poftiști comembrulu Ioan P. Dessénu ca preside si directoriu substitutu cu arangiarea parastasului; era publicul român va fi invitatu la participarea acestui parastas prin unu anunciu publicat in diarele naționale. —

53. Asemenea propunere face presedintele directoriu secundariu si pentru parastasul reposatului binefacatoriu alu asociatiunei Iova Cresticu din Siria, spre ce scopu:

Determinat:

se decide: ca pentru reposatulu binefacatoriu alu asociatiunei Iova Cresticu se se tienă si in anulu acestă parastasul indatinat la Siria, si adeca: de sambata in trei septemani, care terminu cade pe 17 aprilie a. c., fiindu a se recercă Dlu protopopu alu Siriei Georgiu Popescu pentru bunavointă aretata si in anii trecuti, ca se binevoește a dispune pentru imprimirea functiunilor funebrale cu ocaziunea serbarii acestui parastas; era membrii asociatiunci binesimtitori vor fi poftiti la acestu parastas prin publicarea unui anunciu in diurnalele naționale. —

54. Cu referinta la decisulu directiunalu din 9 ianuarie a. c. Nr. 34, comisiunea, emisa pentru cenzurarea opului de gramatica a Dlu Mihailu Velceanu parochu in Docnecea, substele elaborajulu seu cenzuratoriu care de o parte arăta: că opulu din cestiune n'ar ave perfectiunea receruta de a se face usu pri tiparirea lui; era de alta parte abatendu-se de la cenzurarea stricta a manuscrisului, de odata cuprindu in sine in privint'a sciintiei grammaticali in genere o disertatiune prè momentosă si demna de atentiu. —

Determinat:

Desi' zelul si diliginta autorului gramaticei cestiunate se apretiucesc din punctul de vedere alu intreprinderilor literarie folositore culturei noastre naționale, totușii fiindu că opulu d. Sale dupa opininea comisiunei cenzuratore n'are calitatea deplina a unei gramaticice corespundetore, — aprobarea ceruta pentru tiparire, din partea directiunei acesteia nu se poate acordă.

Despre ce d. Mihailu Velceanu pe langa restituirea manuscrisului seu, si pe langa comunicarea spre usu privatu a elaboratului comisiunei cenzuratore prin estratu protocolariu se insciintiează.

55. Colectantele mai de curundu denumitul pentru Lugosiu, Dlu Mihailu Besanu asesoru la tribunalulu comitatensu din Oravita — din cauza: că nu mai locuesc in Lugosiu si i-ește cu nepotintă a împlinit misiunea de colectante cu privire la agendele colecturei din Lugosiu, abdice de acăstă misiune, si răga a i se face cunoscuta denumirea nouului colectante pentru de a-i predă actele la elu aflatore.

Determinat:

Abdicarea susnumitului domnul fostu colectante se primisce, si in loculu Dniei Sale se denumesc de colectante pentru Lugosiu Dlu protopopu de acolo Georgiu Pesteancu, cu acea recercare: ca se binevoește a primi de la dlu Besanu toate actele referitoare la acecasi colectura; — si a efectuat catu mai curundu lieuidarea poftita a ofertelor, cu care sunt in restantia membrui asociatiunei de acolo; — despre ce

ambii domni, prin estratu protocolariu se insciintiază.

56. Se prezinta petitiunea fostului capelanu si locuitoriu din Zarandu Iacobu Varaga, prin carea se răga pentru unu ajutoriu stipendariu pe partea fiului seu Aureliu, normalistu de a IV clasa, fiindu forte lipsitu de medilice materiale.

Determinat:

Suplicantele — prin indorsata — este de a se indrumă: ca se-si asternă rogar ea la timpul seu, candu se va publica concursu pentru impartirea stipendielor asociatiunei.

57. De la colectantii asociatiunei au intrat in urmarea recercarii de aicia de datulu 28 noiembrie 1868 nr. 5 si cu referinta la decisulu directiunalu sub nr. 68 raportele urmatrice:

1) Colectantele din Baia de Crisiu Dlu asesoru comitatensu Ione Motiu strapune actul de licuidare proovediutu cu mai multe documinte despre solvirea ofertelor din partea unor membri aflatiori in restantia din banii trecuti, pe langa mai multe dechiaratiuni ale membrilor renonti.

2) Colectantele din Radna dlu Paulu Goronu strapune o parte o computul facutu cu unii membri restantieri, cu o suma incasata de la densii de 37 fl. si mai multe dechiaratiuni ale membrilor renonti si nou intrati in asociatiune.

3) Colectantele din Beliu dlu protopopu Iosifu Marchisiu arăta că in totu protopresviteratulu, respective cerculu de colectura pana acum neci unu membru la asociatiune n'a fostu, prin urmare nici restantie de oferte nu există; totodata strapune 18 dechiaratiuni castigate de la membrii nou intrati in asociatiune.

4) Colectantele cercului Bersa dlu notariu comunulu din Buteni Nicolau Ardeleanu strapune 23 dechiaratiuni ale membrilor restantieri, prin care se deobligă in diferite termine a solvi sumele ofertelor restante.

5) Colectantele din Chisiu-Ineu dlu jurasoru cercualu Sava Fercu strapune partea intregitoare a computului facutu cu restantieri de acolo, din care se vede că cei mai multi au plătit, si nu sunt restantieri cu ofertele lor.

6) Colectantele din Cuvinu dlu paroșu si asesoru consistorialu Simeonu Popescu strapune protocolulu de licuidare proovediutu cu documintele recerute la computul facutu cu restantieri de acolo, si o suma incasata de la densii de 34 fl. v. a.

Determinat:

Raportele acestea se estradă comisiunei emise cu decisulu directiunalu din 21 noiembrie 1868 nr. 5 spre cenzurare si conferare cu protocoile de manipulare ale membrilor asociatiunei, avendu nesminutu a asterne resultatulu pana la siedintă viitoră.

Banii incursi in suma de 70 fl. la olată se strapunu la perceptoratu cu insarcinare de a estrada pe partea solvitorilor membri cuitele prescrise.

58. Notariulu directiunei Petru Petroviciu propune de membru nou in asociatiune pre dlu Cornelius Ratius vice-archivariu comitatensu din Aradu cu unu ofertu anualu de 2 fl. adeca pe anii: 1868/9, 1869/70 si 1870/71.

Determinat:

Tienendu-se votare secreta, dlu dechiaratoriu Cornelius Ratius se alege de membru alu asociatiunei pe amintitii trei ani, fiindu a se inmatricula intre membrii ceia lalti ai asociatiunei si a i se estrada diploma indatinata.

59. Notariulu Petru Petroviciu reporteaza: despre efectuarea tuturor espedițiunelor din siedintă trecuta.

Se ie spre scire.

60. Din cauza unor espedițiuni mai urgente, pentru autenticarea protocolului acestei siedintie.

Determinat:

Se desigă terminu pe sambata in 27 l. c. la 6 ore sér'a fiindu comembrii presinti poftiti a conveni in cancelaria asociatiunei.

Protocolul acestă in presentă comembrilor Ione Popoviciu Desseanu, Emanuilu Missiciu, Ione Goldisicu si Petru Petroviciu cetindu-se să autenticat.

Aradu, in 26 martiu 1869.

Directiunea asociatiunei naționale aradane pentru cultură poporului romanu.

Ione Popoviciu Desseanu m. p.

presedinte substitut.

Petru Petroviciu m. p.
notariulu asociatiunei.

Nr. 52

Seria: V.

Anunciu*)

Cu privire la determinatiunile adunarii generale din anii trecuti, — subscrisă directiune a decis: ca pentru eternisarea memoriei pre meritatului si reposatului barbatu alu naționalei Georgiu Popa fostulu comite supremu alu comitatului Aradu, membru fundatoru si vice-presedinte alu Asociatiunei, se se tienă parastasul indatinat si in anul a cestă in biserică catedrala romana greco-orientala, sambata in 10 aprilie nou, a. c. la 10 ore nainte de medieadi. —

La care serbare funebrala onoratul publicu cu acăstă este invitatu.

Aradu in 27 martiu 1869.

Directiunea asociatiunei naționale aradane pentru cultură poporului romanu.

Ione Popoviciu Desseanu m. p.

presedinte substitut.

Petru Petroviciu
notariulu asociatiunei.

Nr. 53.

Anunciu*)

Onoratul publicu romanu cu acăstă e invitatu la parastasul, care pentru reposatulu binefactoriu alu Asociatiunei Iova Cresticu se va tienă in biserică greco-orientala din Siria, sambata in 17 aprilie, nou a. c. la 10 ore nainte de medieadi.

Aradu, in 27 martiu, 1869.

Directiunea asociatiunei naționale aradane pentru cultură poporului romanu.

Ione Popoviciu Desseanu m. p.

presedinte substitut.

Petru Petroviciu
notariulu asociatiunei.

*) Tote onoratele redactiuni a celorla lati fo sunt rogate a reproduce acestu anunciu in coloanele sale.

Gursurile din 31 martiu 1869 n. sér'a (după arstare oficială.)

bani marf.

Imprumutele de statu:	
Datori a statului 5% unif. interese in note	63.35 63.50
" " contributionali argintu	71.45 71.55
" " nouă in argint	98.25 98.75
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	64.70 64.90
" metalice cu 4%	81. — —
" " 4%	56.50 57. —
" " 3%	49.75 50.75
	37.75 38. —

Efecte de loteria:	
Sortile de stat din 1864	126.20 126.40